

Ірина ОВЧАРЕНКО: «Ми виконуємо головне завдання — забезпечуємо населення та галузі економіки водними ресурсами»

Ні для кого не секрет, що клімат у нашій країні стає посушливим. І для хорошого врожаю простого дощук, на жаль, уже недостатньо. Тому вислів «Не полити — не зростити» набуває дедалі більшої актуальності. Особливо з урахуванням того, що зона ризикованого землеробства, якою раніше вважався лише південь України, поширюється на центр і північ. У зв'язку з цим успішна результативна робота агропромислового комплексу держави рік у рік дедалі більше залежатиме від ефективної діяльності водогосподарників. Про те, наскільки вони готові підставити плече сільгоспвиробникам, ми вирішили розпитати голову Державного агентства водних ресурсів України Ірину ОВЧАРЕНКО.

Голова Державного агентства водних ресурсів України Ірина ОВЧАРЕНКО— До поливного сезону водогосподарники готуються заздалегідь. Не виняток і нинішній рік. Восени, після завершення поливного періоду, починаємо підготовку водогосподарських систем до наступного. Завдяки цьому загальнодержавні меліоративні фонди (магістральні й міжгосподарські канали, трубопроводи, насосні станції, гідротехнічні споруди, захисні дамби тощо), які утримуються за рахунок коштів державного бюджету, нині у справному стані й готові подавати воду для поливу сільськогосподарських культур на площу майже 640 тисяч гектарів.

Посуха останніх років, яка охопила переважну частину території України, завдала значних збитків виробникам сільгосппродукції. Проте результати роботи підприємств, які господарюють на зрошуваних землях, переконливо свідчить про можливість бути відносно незалежними від несприятливих кліматичних умов. Тому ті, хто йде в ногу з часом, ефективно використовуючи зрошення, завжди будуть у вигаді.

Протягом останніх років на засадах державно-приватного партнерства державні водогосподарські організації разом із сільгосптоваровиробниками реалізують проекти з реконструкції та модернізації зрошувальних систем. У середньому реконструкцію проводять на площі 8—10 тисяч га щорічно. Зокрема, у 2016 році такі проекти було реалізовано у Вінницькій, Полтавській, Херсонській, Київській та інших областях на понад 10 тисячах гектарів за рахунок коштів сільгосптоваровиробників та інших інвесторів.

Водогосподарські організації провели масштабну роботу із сільгоспвиробниками щодо укладання договорів на подачу води для поливу сільськогосподарських культур. Станом на 1 червня укладено договори на площу 403 тис. гектарів. І на сьогодні вже полито 160 тис. га ранніх сільгоспкультур. Ці факти дають підставу стверджувати, що водогосподарники готові до подачі води у цьогорічному вегетаційному періоді.

УК: Нестача вологи — це збитки для сільгоспвиробників, але ж і багато води — також збитки. Яка ситуація в паводконебезпечних регіонах? Чи можемо прогнозувати руйнівну дію води і вживати превентивних заходів?

— Безумовно. До найбільш паводконебезпечних в Україні належить Карпатський регіон. На Закарпатті вже понад 16 років працює автоматизована інформаційно-вимірювальна система (AIBC-Тиса). Спеціальне обладнання і програмне забезпечення дає змогу оперативно прогнозувати паводки на річках басейну. В автоматичному режимі інформація надходить службам оповіщення і протипаводковим підрозділам, надають рекомендації для прийняття управлінських рішень із безаварійного пропуску паводків. Робота цієї системи неодноразово доводила ефективність і необхідність широкого впровадження.

На Прикарпатті ситуація інша. Триває підготовка до впровадження автоматизованої інформаційно-вимірювальної системи «Прикарпаття», розробленої в межах проекту EAST AVERT. Цей великомасштабний міжнародний проект спрямовано на вдосконалення системи раннього виявлення надзвичайних ситуацій та інформування заінтересованих сторін про гідрометеорологічні процеси.

Оскільки наші західні річки транскордонні, то і проблему захисту від паводків розв'язати самотужки неможливо. Саме тому українці, румуни та молдовани об'єдналися і спільно реалізують тристоронній великомасштабний проект «Попередження і захист від паводків у верхніх басейнах річок Сірет і Прут шляхом упровадження сучасної системи моніторингу з автоматичними станціями EAST AVERT» MIS ETS 966. Його реалізація дасть змогу вдосконалити систему інформування, запобігання, прогнозування й моделювання проходження паводків у Прикарпатському регіоні.

УК: Наші західні річки, образно кажучи, євроінтегровані, оскільки встигають побувати в інших країнах і повернутися в Україну. У зв'язку з цим виникає питання щодо порозуміння і спільної праці з європейськими водниками.

— Ми із сусідами вже давно працюємо в межах укладених двосторонніх міжурядових угод з питань водного господарства на прикордонних водах. Такі угоди було укладено протягом 1992—2001 років. Вони охоплюють широкий спектр питань: управління водними ресурсами та їх використання, захист від шкідливої дії вод, охорона й моніторинг якості вод, вишукувальні, проектні, будівельні роботи та інше.

Однак протягом останніх років співпраця агентства із сусідніми країнами через різні обставини потребувала активізації. Вона пожвавилася одразу після того, як Кабінет Міністрів України у березні цього року призначив своїх уповноважених з питань співробітництва на прикордонних водах. У квітні на території України відбулася перша нарада уповноважених у межах виконання угоди між урядом України та урядом Республіки Молдова про спільне використання та охорону прикордонних вод. Було опрацьовано інформацію про стан співпраці між Україною й Молдовою в галузі водного господарства на прикордонних водах, представлено звіти щодо двосторонньої співпраці у сфері управління водними ресурсами басейну річки Дністер, управління водними ресурсами басейну річки Дунай та придунайських озер, водно-екологічного моніторингу і контролю якості води, збереження біологічного різноманіття, а також питання впровадження директив ЄС. Напрацьовано спільні підходи у вирішенні проблемних питань, а також плани подальшого розвитку співпраці у водній галузі. Найближчим часом планують активізувати співробітництво з усіма урядами суміжних країн з питань водних ресурсів.

Гідрополив — гарантія високих врожаїв.
Фото з сайту grainboard.com

Відповідне техніко-економічне обґрунтування після затвердження буде надано Донецькій, Луганській та Харківській облдержадміністраціям, які матимуть офіційне підґрунтя для подальшого планування та виконання природоохоронних заходів у басейні Сіверського Дінця. Реалізація цих заходів дасть змогу забезпечити покращення гідрологічного режиму річок та екологічного стану водних об'єктів у басейні, що сприятиме збереженню й відтворенню водних ресурсів східної частини України.

УК: Завтра День працівників водного господарства — професійне свято колективу, який ви очолюєте. Про великі обсяги робіт, які він виконує, ви вже розповіли. Але мало хто знає про його чисельність, професійний склад.

— Наш колектив об'єднує більш як 26 тисяч працівників. З них понад 19 тисяч — робітники. Решта — інженерно-технічні працівники. Ці люди здійснюють основні функції водогосподарської галузі. Вони професіонали.

Щодо управлінського апарату Держводагентства, за яким закріплено головні організаційні та координаційні функції, то він становить менш як відсоток загальної чисельності водогосподарників.

Нині відповідно до вимог часу у водогосподарській галузі формують нові підходи до ефективного інтегрованого управління водними ресурсами, напрацьовують сучасну законодавчу базу. Та попри всі зміни і виклики сучасності, виконуємо головне завдання — забезпечуємо населення й галузі економіки водними ресурсами. Щиро вдячна колективу за роботу, завдяки якій зможемо і надалі вирішувати важливі завдання соціально-економічного розвитку нашої країни.

Василь ТУГЛУК,
«Урядовий кур'єр»

УК: Зрозуміло, що коли йдеться про схід України, то у зв'язку із трагічними обставинами питань більше, ніж відповідей на них. Однак у якому стані водні ресурси цього регіону?

— Там ситуація, на жаль, далека від бажаної. Нині у басейні найбільшої річки Лівобережжя Сіверського Дінця спостерігається погіршення гідрологічного режиму і самої річки, і її приток, що пов'язано з природними й суспільними чинниками. Але попри певні труднощі, агентство працює над поліпшенням екологічної ситуації в басейні. Зокрема на виконання урядових доручень та рішень Комітету з питань екологічної політики Верховної Ради України у 2016 році було закінчено розроблення техніко-економічного обґрунтування «Поліпшення гідрологічного режиму та покращення екологічного стану р. Сіверський Донець в межах Донецької, Луганської та Харківської областей».

Передбачено виконання комплексу природоохоронних заходів із днопоглиблення, ліквідації обмілин, розчищення русел річок, берегоукріплення, будівництва очисних споруд зливових вод та інше. Визначено чіткі пріоритети черговості цих заходів, відповідальних виконавців, конкретні види робіт та джерела фінансування.